

Makoracay pitoor (清教徒)

Makoracay pitoor (Inkiris: Puritan) oya milongocay palasawad i laloma' no Inkiris kitakit kiwkay to pidemak no Tinsokiw sanay a mifalicay fa'elohay pitooran salikaka, onini a tilidan i 16 sici 60 miheca to'ec a miteka, o nano Latin a tilid Purus, makoracay a sowal.

清教徒(英語: Puritan)是指要求清除英國國教會內天主教會儀式的改革派新教信徒, 此字詞於16世紀60年代開始使用, 源於拉丁文的Purus, 意為清潔。

So'elinen ko sowal, makoracay pitoor caay ko fa'elohay a pakayraan, o nika fiyol no Kalfin (Calvin) harateng, paso'elinay to "Pa'ayaway sowal" miliyang to Tinsokiw a mitooray. O nano Inkiris kitakit kiwkay ko kacingangan nangra.

嚴格說來, 清教徒並非一個新教宗派, 可以說是受喀爾文主義影響, 相信《預定論》並反天主教的基督徒。他們原本教籍多屬於英國國教。

Paso'elin ko makoracay mitoor to ni Kalfin (Calvin) harateng a Pa'ayaway sowal ato sifana' "Dengan o Fangcalay cudad", maanan kiwkay ano eca kahacecay caay ka nga'ay malo rocok a sakowan ko misaheciay ato midamaay. 'Ayaway mapatay a makoracay pitoor misafaloco' to Inkiris tamdaw patoko i Tinsokiw ci Mary saka cecay pikowanan itiya, i pikowan ni Mary hongti to ikor malafel tayra i Europ a Inkiris fa'elohay pakayraan a sacefang, ikor salong papina tamdaw malinah tayra i Amilika.

清教徒信奉喀爾文主義的預定論與教條「唯獨聖經」, 即是認為《聖經》是唯一最高權威, 任何教會或個人都不能成為傳統權威的解釋者和維護者。清教先驅者產生於試圖把英國人改造回天主教徒的瑪麗一世統治時期, 他們在瑪麗執政後期流亡於歐洲大陸的英國新教團體中, 之後部分移居至美洲。

Ikor i 18 sici, "Makoracay pitoor" sanay a sowal caay to kasowal, mala likisiay to. I Europ, salong Makoracay pitoor piliyang to Tinsokiw ikor micefong to i Inkiris kitakit kiwkay a sifana'. I 17 sici tangasa 18 sici, oya Inkiris ka'amisay Amilika a Makoracay pitoor midefong to i adihayay masasiromaay fa'elohay kiwha. Roma i, mirocok to adihayay mifalicay sifana' no Konglikay maparetatenga o mirocokay a Makoracay pitooray[1][2].

18世紀以後, 「清教徒」一詞就很少再得到使用、逐步走入歷史。在歐洲, 清教徒的一部分反天主教理念最後融入了英國國教會教義中。17世紀末至18世紀初, 英屬北美的清教徒逐步融入了多個不同的新教派別之中。另一方面, 保有很多改革宗理念的公理會被認為是清教徒的傳承者[1][2]。

Likisi

歷史

1559 miheca tangasa 1625 miheca.

1559年至1625年

I 1603 miheca, ci James saka cecay maro' ini Elizabeth a St Edward anengan, pakinali ko piepec to Makoracay pitoor, milongoc cangraan mita'ong to Inkiris a hongti. Nika, itiraay i Scrooby niyaro' a Makoracay pitoor mi'isiday salikaka (Separatists) i 1608 miheca milaliw tayra i Netherlan, nawhani itira to cangra miraoy to mapakoniraay pitoor. Nikawrira, mata'elif ko romi'ad, dadahal ko pinengneng no Netherlan to mitooray, mala saka latiih no mi'isiday salikaka, nanoya miliyas cangra to Europ, malinah tayra ka'amisay Amilika misafa'eloh to ka'oripan. Oni mi'isiday salikaka, mahayda no Inkiris itira ka'amisay Amilika 13 ko sa'etal a micalapan sara Ficiniya (Virginia) a maro'.

1603年, 詹姆士一世坐上了伊莉莎白的聖愛德華寶座, 對清教徒大施壓力, 要求他們臣服英國國王。結果, 斯克魯比小鎮的清教徒分離派信徒(Separatists)在1608年逃亡到荷蘭, 因為在那裏他們能享有宗教自由。可是, 過了一段時間後, 荷蘭對宗教寬容的態度, 令這群分離派信徒大感不安, 於是他們決定離開歐洲, 遷往北美洲開創全新的生活。這些分離派信徒, 獲准到英國在北美十三州的殖民地維吉尼亞定居。

I 1620 miheca 7 folad, itiraay i Leiden no Netherlan a ma'isiday salikaka malinah patiko tayra i Inkiris, ikor i 9 folad mikalic to tamina "Lima folad hana haw" pasayra i Amilika. Oya laloma'ay no tamina a tamdaw salongan ira ko 100 ko mato'asay ato kaemangay itiya, itira cangra i tatiihay riyar romakat toya Tasiyang

tosa a folad tangasa i Siyi wa'a (Cape Cod) a talasekal, wata ko to semo'ot kongli to ray i Ficiniya (Virginia). 'Ayaw no katalasekal, i 11 folad 11 romi'ad matelek to nangra ko tamina "Lima folad hana haw katatelekan", katatelekan pahapinang o mamipatireng to fa'elohay saniyaró, pidoedoan a rikec.

1620年7月，荷蘭萊登的**分離派**信徒轉道英國，最後於9月搭乘「五月花號」前往北美。**當時船上有大約100個成人及兒童**，他們在風高浪急的北大西洋航行了兩個月才抵達鱈魚角，這裏距離維吉尼亞的北部還有幾百公里。在登陸前，於11月11日他們在船上訂立了「五月花號公約」，公約載明他們願意在新大陸建立社區，服從其法律。

I 1620 miheca 12 folad 21 romi'ad, itira cangra i ngata no Polimas (Plymouth) mahicera a paniyaró, itiya patireng to kilang a kiwkay, i pa'aliwacan to dafak malisaot. Talacowa o polong nangra kafahekaan nga'ay ko pilakec to Tasiyang a riyar, nika i kasacekcek no rakat, masadak ko kadadenga adada, tongal to kasi'enawan romi'ad, tangasa tolo folad, makitosa ko mapatayay tamdaw.

1620年12月21日，他們在附近的普利茅斯一安頓下來，就用木材建造禮拜堂，每星期天早上舉行聚會。雖然全員奇蹟般的度過了跨大西洋的航行，但由於旅途中的擁擠環境，導致船上傳染病流行，再加上北美地區的天寒地凍，至三月初移民死亡近一半。

I 1621 miheca kacanglahan, miteka cangra patireng to loma', milada' i Yincumin (Intian) tamdaw to sapaloma. Ira ko cecay ci Somerit (Somerset) hananay yincumin a tamdaw itira, hawikiden ningra ko mafana'ay mifalic to Inkiris sowal ci Skoanto (Squanto). Caay ko dengan a mifalic to sowal ni Skoanto, keriden ningra cangra nga'ayay pifotingan a pala, pasifana'en ningra samaaen ko pipaloma to kakaenen. I kafarawfawan, ira to ko pilitodan, mipadang cangraan masasitelek to yincumin. Onini mi'isiday Makoracay mitooray, o pipangangan ni William Bradford cangraan o "Lafang i lalan no kakarayan" (Pilgrim) saan.

1621年春來，他們開始建造房屋，並向印地安人學習種植農作物。有一個名叫薩摩賽特的當地印第安人出現在那裡，他帶來了會說英語的翻譯斯匡托。斯匡托除了做一名翻譯之外，還把他們帶到捕魚的最佳地點，指導他們如何種植。秋天，作物豐收，並協助他們與當地印第安人簽訂條款。這批分離派清教徒，被威廉·布拉德福德自稱為「天路客」(Pilgrim)。

Ikor to, sa'aloman sa'aloman sato ko malinahan tayni i Polimas (Plymouth), ikor no 15 mihecaan, o maro'ay itini a tamdaw marafas to 2,000 tamdaw, o kaitiraan no micalapay a niyaró..

後來，越來越多的移民來到普利茅斯，之後的15年間，當地人口就已超過2,000人，成為了一個殖民重鎮。

I 1625 miheca tangasa 1690 miheca.

1625年至1690年

Matira to, salongan Inkiris kitakit a Makoracay mitooray mitiya toya ma'isiday a salikaka, paso'elin itira roma a sekal no Tasiyang matama no niyah ko "Pafaloco'an a sera" sanay. I 1630 miheca, oya Makoracay mitooray talahekal saka'amisan no Polimas (Plymouth), itira i lawac no riyar a niyaró no Massachusetts patirang to kiwkay. I 1640 miheca, fa'elohay Inkelan a maro'ay salongan 2 'ofad ko malinahay tayni. I 1691 miheca, i lawac no riyar a niyaró no Massachusetts ato i Plymouth niyaró malekatep, sa'aloman sato ko tamdaw no Makoracay mitooray, awaay to ko ma'isiday sanay itiya. so'elinay, o maro'ay i Inkelan a tamdaw saheto o Makoracay mitooray, sakitiyaay a pakayraan tata'ak ko 'icel mafiyol, o Poston (Boston) ko paterongan no pakayraan nangra.

與此同時，有些英國的清教徒也像分離派的信徒一樣，相信在大西洋的另一邊會找到自己的「應許之地」。1630年，一群清教徒抵達普利茅斯以北的地方，**在那建立麻薩諸塞海灣清教徒社區**。1640年，新英格蘭住了約2萬個英國移民。1691年，麻薩諸塞灣清教徒社區跟普利茅斯的社區合併之後，清教徒人數衆多，也不再是什麼分離派了。事實上，住在新英格蘭的人大都是清教徒，對當時的宗教發揮很大的影響力，波士頓就成為了他們的宗教中心。

Pitoor

信仰

Makoracay pitoor a paso'elin, midotocay to no Geneva mifalicay pakayraan ci Yohani Kalfin (John Calvin) a sifana'. Paso'elin cangra "pali'ayaway pipili' a sowal", paretatenga cangra i'ayaw ri ko Kawas mipili' cimaay tamdaw ko mamapa'orip, caayay ka pili' no kakarayan o aitira i kasemseman mada'oc matodoh

saan. ikor, oya Makoracay mitooray a patenakay mitaka pasowal to sapipasasiyol a pa'ayaw, I 18 sici a foksi ci Jonathan Edwards mihapiw a papelo, tatodong no sasowalen: "Itiraay i keter no Kawas a ciraraway tamdaw". masongila' ko pacekoka no tamdaw to kasemseman, katalawen no mitengilay a tamdaw, cadi'ci'en ko foloco', mangalay cangra to roma a foksi to sahinom.

清教徒的信仰，主要是根據日內瓦宗教改革學者約翰·喀爾文的主張。他們相信《預選說》，認為上帝早已預先選好哪些天選之人可以得救，未蒙天選的人會被投入地獄的永火裏。後來，清教徒的傳教士開始傳講勸人悔改的警訊，18世紀的牧師喬納森·愛德華茲曾發表一個演講，講題是：「落在憤怒之神手中的罪人」。他把地獄描述得實在太駭人了，令信眾惶恐不安、心神煩亂，以至他們需要其他牧師的撫慰。

'Orip no laloma'an

家庭生活

O nengneng no Makoracay mitooray to kararamod caay pikilim to sakarenec to kaolahen a tamdaw, o pikilim to mamenekay olaheh, manga'ayay da'ocay kalawidangen, nanoya miti'er to Kawas a sadama a lalakaten. Makoracay mitooray sapipahafay to wawa a sifana' a rarakaten lalan, mikihar cangra to tatirengan ato salo'afangan, mingodoay ato mita'ongay to Kawas a laloma'an. Nga'ayay, mi'emeta, malalen ko kasasipa'icel patireng to tamdaw ko nga'ayay no laloma'an. Ira ho, Makoracay mitooray a salikaka minanamay i laloma'an masasipatenak ato masasitayal.

清教徒的婚姻觀不是去尋找一位你目前可以充滿激情去愛的人，而是去尋找一位你可以穩定地去愛、當作一生最好的朋友的人，然後靠著上帝的幫助去這樣行。清教徒的育兒觀是教養孩子當行的路，他們的身體和靈魂都要關心，教育他們過穩重，敬虔，對社會有用的成年人生活。清教徒的家庭生活觀是建立在維持秩序，尊重和家庭敬拜之上的。善意，忍耐，保持一致，鼓勵人的態度被視為基本的家庭美德。還有，清教徒的平信徒是首先在家中操練傳福音和事奉的。

Kiwiko

教育

I 1630 miheca, tona ci John Winthrop parakat to tamina pasayra i ka'amisay Amilika a pala itiya i, pa'ayaw to madakaway a lafang, oya ka'amisay Amilika matiyaay o i tokosay a niyaro', oya patirengay to pinayaan ato painiay i hekal to tada syakay no mitooray. O sapilaheciaw toni patosoka, kakeridan no micalapay mikiwiko to Makoracay mitooray. Onini a minengnengay to syakay no kasakitakit a salongan tamdaw i, ano eca nai Oxford daykako, ano eca nai Cambridge daykako ('alomanay saheto nai Cambridge daykako), o nifana'an nangra saheto no itiraay i Europ a nikelisan. Enemay miheca ko sa'ayaway kafafolawan, kakeridan no micalapay mipatireng ito to Harvard daykako.

1630年，當約翰·溫思羅普駕船前往北美新大陸時，他告誡同船乘客，北美應該是一個山巔之城，一個為世界其他地方樹立榜樣和示範的純粹的基督徒社會。為了實現這一目標，殖民地領袖會教育所有的清教徒。這些自視為國際社會一部分的人們，或是來自牛津大學，或是來自劍橋大學（大多數來自劍橋），他們的學識普遍高於當時歐洲的整體水平。僅六年後的第一次大遷徙，殖民地的領導人就創辦了哈佛大學。

Nai 17 sici no 70 miheca to'ek i, polong no ka'amisay Amilika fa'elohay sera ni calapan (dengan to o Rhode kanatal) malaheci to matelek, miketon o kaemangay o maminanam to sakafana' to tilid a palowad a kiwiko. I 1647 miheca, I Massachusetts mahayda to ko rikec, milongoc i kasaniyaro' o mamitahidang to pasifana'ay a singsi to tilid. Masasiromaay faco a kiwiko no pitilidan, nai fafahiyan pitilidan ano eca sapalowad mitiri'ay a pitilidan (oya, o laloma'an a fafahiyan ko mami'eses to kaemangay minanam palowad mitiri'ay pitilid), Latin pitilidan (oya mafana'ay to Inkiris a fa'inayan miteka patala to Latin a sowal, Hiporay sowal, Koris sowal ko kafana'an to sowal a pitilidan) nanoyaan sa miteka. Palowad misa'osi pitilidanoya patodong fafahiyan kaemangay patosoka ko sapikiwiko, o fa'inayan miliyas to loma' nangra misa'osi to ina, tayra i niyaro' minanam to sowal mitilid.

由17世紀70年代起，所有北美新大陸殖民地（除羅德島州以外）已經通過立法，規定兒童必須接受識字的啟蒙教育。在1647年，麻塞諸塞州通過了一項法律，要求每個鎮必須聘請教師來教授大家學習書寫。不同形式的學校教育，從主婦學校或啟蒙閱讀學校（即，一個由家庭主婦為家中的小孩子們進行指導的啟蒙教育方式），拉丁學校（一所為那些已經懂英語的男童開始準備通過拉丁語，希伯來語

，希臘語來掌握語法的學校)開始紛紛出現。啟蒙閱讀學校往往僅針對女童為目標進行教育，而男孩子們會離開他們的家庭閱讀主婦，去鎮上的語法學校。

So'elinay, i kasasiroma no fa'inayan fafariyan a kiwiko matelek ko sapipasifana'. Fafariyan mikeriday to kaemangay papisa'osi to tilid, fa'inayan pasifana' to fa'inayan a wawa minanam to ikaskaay a safana'. Ikor i, o fafariyan manga'ay i kofa tadamanay tayal, saki sowal pitilidan a patosokan, oya "Mi'esesay to kapah, tangasa pilayap nangra to daykako a kiwiko", no Latin sowal pitikidan caay piala to fafariyan (Harvard caay piala). Adihay ko sapinangan, ano o sasafaay no niyaro' a pitilidan, palowaday misa'osi a larekoan oya i niyaro'ay 50 laloma'an ko pipatireng, nika fafariyan a kaemangay caay ka nga'ay mikihatiya. 事實上，很大程度由性別來決定對其採取的教育方式。婦女引導所有兒童進行閱讀，男人們教授男孩子更高級別的學業。此後，女孩們可以在部門裡充當任何角色，而語法學校的目的，則是為了「指導年輕人，直到他們能接受大學教育」，拉丁語法學校不收女生(哈佛也不收)。證據大多顯示，即使在較低級別的市鎮學校中，啟蒙讀寫學校的任務是為鎮上的五十多個家庭開設，但女童並不能參加。

Lalowadan no kiwiko o sakipakayraan. O saka korac no makaracay mitooray, o mamisa'osi cangra to Fangcalay cudad. Malo 1549 miheca faloco' a tilid maparatoh to, "Tadamaanay (Fangcalay cudad) halo saki pa'orip." Talacowa mihayda to pisa'osi to fangcalay cudad caay ko sapatito to maamaan aca, nika mapatireng to ko parana'an no tayal, o cecay nga'ayay Makoracay mittoray, o todong no tayal ningra o saki niyah sapikilim to so'elin no Fangcalay cudad.

動機教育主要是宗教。為了使清教徒變得聖潔，他們需要閱讀聖經。作為1549年信念的文章曾宣布，「神聖的《聖經》包含了一切必要的救贖」。雖然通過閱讀聖經並不能保證發生什麼，但它奠定了基礎工作，一個好的清教徒，他的職責是為自己尋找聖經真理。

Paini to pisa'osi a kiwiko to saki syakay, nai "ano caay pafeli i kaemangay to sapolowad pisa'osi a kiwiko, mato'as to mala o makatalay. Saan, o "kaemangay mamisa'osi", onini a harateng a todong, o saka "fana' ... tonini kitakit to sakidafong a rokec" (masinting nai Massachusetts no Amilika a rikec). Saki nisafaloco'ay i fa'elohay pala patireng to loma', nai awaay misitapang patireng misanga' to makapahay syakay no Makoracay mitooray a sakapot ani han i, kasarayray ko tadamaanay itira.

強制閱讀教育的社會動機，由「如果不給兒童進行啟蒙閱讀教育，長大後會變得野蠻」這個關注而來的。1648年修訂了麻薩諸塞州法和1650年康乃狄克州法案，都使用了野蠻這個詞。此外，「兒童需要閱讀」，這個觀點的目的，是為了「了解……這個國家的資本律法」(由美國麻薩諸塞州的法律宣布)。對一群試圖要在新大陸建設家園，並從零開始創造一個完美社會的清教徒團體來說，秩序是至關重要的。

Ma'imer ko Makoracay mitooray a ka'amisay Amilika to kiwiko, mahapinang i caayay kalecad Amilika micalapay kasato'ek. Misatapangay patireng to sakanga'ay 'orip no mitooray, malengat to ponka kiwiko lalowadan. Nika ka'amisay Amilika sa'etal ato nira a kitakit caay to kalecad, tinako awaay ko niketonan singsi ano eca sakikaemangay a pidoedoan. So'elinay, dengan o Scotland, roma niyaro' no hekal awaay ko Makoracay mitooray a sakikiwiko.

北美新大陸地區清教徒注重教育，明顯不同於美洲殖民地的其它地區。創始者建立了追求基督徒生活模式的北美地區，引發強烈的文化教育動機。但北美新大陸地區和它的祖國也不盡相同，比如沒有規定教師或學童的章程。事實上，除了蘇格蘭，世界其他地方不存在清教徒教育模式。

Dayhiw no tamdaw

代表人物

O Makoracay mitooray a foksi ato kawasan hakasi a dayhiw tamdaw halo ci Yohani Owen (John Owen), Richard Baxter, John Bunyan, Matthew Henry, Jonathan Edwards, Whitefield. Adihay ko nitilidan nangra to sapikerid to salikaka saki'orip no salo'afangan, a hineknek ko mo'ecelay minanam to kawasan piadoan. Ikor, oya pinanam to kawasan malomo'ecelay sinkakoyin a sifana', pakayniay pikingkiw i sakisalo'afang no 'orip a pakayraan, halo pihirateng, pitolon, sapilowid to salifet, minanam miolah to Kawas sanay.

清教徒牧師和神學家的代表人物包括約翰·歐文(John Owen)、理查·巴克斯特、約翰·班揚、馬太亨利、喬納森·愛德華茲、懷特菲爾德等。他們寫了很多引導信徒不同方面靈性生活的著作，確定更正教靈修神學的典範。後來，靈修神學成為更正教神學院的學科，主要是研究有關敬虔操練的方法，

包括默想、祈禱、勝過試探、操練愛上帝的心等。

Itini ka'amisay no Amilika pacalapan romi'ad, ka'amisay Amilika a Makoracay mitooray midotoc tono Inkiris a Makoracay mitooray ko pinanaman: matateko i adingoan 'orip ato syakay a pikakihatiya, oya ni Calvin ninanaman kawasan a sapilaheci[3].

在北美殖民地時期，北美清教徒承傳英國清教徒的靈修特色：結合內在生命的操練和社會參與，也是加爾文靈修神學的實踐。[3]

Ci John Bunyan (1615-1691) o patenakay, mitiliday[4]. Kalakapahan ho ningra mafiyol no fafahi, mitekat masinanok ko 'orip. Ikor no 1660 miheca, masamsam no Inkiris kitakit a kinapinapina marofo cingra, itini i karofoan malalok misa'osi to Fangcalay cudad a makahinom, itiya miteka mitilid to "Mirakatay to no kakarayan lalan". Onini a tilid painiay i masamaanay ka'oca'ocay, pades ato sakapot 'orip no mitooray. Patapal to salikaka inanengen to saki salo'afang a 'orip ma'ikes, saki tamdaw ato Kawasan a kakaharen, caay ko saka cingangan ato sakifaco no salikaka.

約翰·班揚(1628-1688)是佈道家、作家。[4]他年輕時受妻子影響，開始過敬虔的生活。1660年後，他因受英國政府逼迫而多次被捕，在獄中勤讀聖經得感安慰，亦開始寫《天路歷程》。此書描述基督徒各種的掙扎、苦難和團契生活。它提醒信徒要認真追求屬靈生命的成長、重視人與上帝的關係，並非只是名義和形式上的信徒。

O nipohalan no paso'elin, pakalitemoh to masamaamaanay to sakalengat ato salifet no mitooray, mataneng ko katoledan ato kacitolasan no tamdaw. pakayni tonini i, o sina'ada no Kawas ko sakapilowid no tamdaw.

在信仰歷程，基督徒會面對各種挑戰和考驗，經驗人的軟弱和限制。與此同時，上帝的恩典又讓人能勝過考驗。

Ci Baxter (1615-1691) o kakeridan no Makoracay mitooray i Inkiris[5][6], I 1653 mihecaan cingra micikero to malafoksiay no Inkelan saki malafoksiay mitelek midemak to sakiloma' pinanam to tilidan. O adihayay ko painiay a kawasan tamdaw, oya "pakayraan no mitooray" (A Christian Directory) kapolongan kawasan, sakiwayway ato salo'afangan a tilidan, masongila' padamso sapidemak ato nitanengan pakaka ko palalan to sakisalo'afang a 'orip. Mapasetek ningra kono kawasan saki haraten ato pidemak to no kakak, pakaka to no salikaka a nitanengan palaso'elinay, o tamdaw ato Kawas a kakaharan ko sakacomahad. Miparetatenga cingra to sakatadamaan itini hekal, hinapec cingra to milinikay a micidekay, misapakoyocay, misatafihaway ko sapiliyas to hekal ko pitaneng pakayraan.

巴克斯特(1615-1691)是英國清教徒重要的領袖，[5][6]他在1653年推動英格蘭牧者立約進行家庭牧養。他也是多產的神學家，當中《基督徒指南》(A Christian Directory)是綜合神學、倫理和靈修的經典靈修作品，詳盡提供實用和經驗並重的靈性生活指導。他將神學定義為情感與實用的科學，重視信徒經驗成聖的真實，人與上帝的關係能日益加增。他認為理智可轉化意志與情感，重視情感與理智的平衡結合。他認為成聖是立足現世，質疑神秘主義的獨處、神貧、孤獨作為離棄世界的操練方法。

Caay ka kahi cingra to milonolay pinengneng to 'orip (contemplative life) ikaka to nidemakan no 'orip (active life) ko kafolosi, pasadak to caayay ko no hekal ko sakihekal a 'orip, pakaka ko piwacay i katayalan to o salikaka ko 'orip. Oya i, paretatenga Ingra o Kawas itini i paitemek no pinanam ato kiwkay a sapidemak ko kacisini'ada no Kawas, saka safa'elof macakat ko 'orip no salikaka.

他不同意默觀生命(contemplative life)比行動的生活(active life)更加屬靈，提出提出一種在世而不屬世的屬靈操練，重視信徒在職場中的見證。此外，他亦認為上帝會在個人靈修與教會聖禮中施恩，讓信徒靈命更新。

Pinengnengan tilid.

參考文獻

- 1.Miller 2008, 第296頁: "Congregationalists were theologically descended directly from the Puritans of England and consequently enjoyed pride of place as one of the oldest, most numerous, and most significant religious groups in the colonies."
- 2.Archpriest John W. Morris (2011). "The Historic Church: An Orthodox View of Christian History". p. 438. Author House

3. 廖炳堂:《靈修神學》(香港:建道神學院, 2015), 頁55。
4. 郭鴻標:《歷代靈修傳統巡禮》信仰與生活叢書, 21(香港:香港基督徒學會, 2001), 頁151-153。
5. 廖炳堂:《靈修神學》, 頁55-56。
6. 郭鴻標:《歷代靈修傳統巡禮》, 頁153-154。

Papotalay calay.

外部連結